

Det Spædbarnsvenlige Initiativ - den "ultimate krænkelse"

Psykolog Hanne Munck med speciale i amning og lektor ved Center for Spædbørn har skrevet artiklen "Moderens mælk.- "den første mad i bogen Mad, mennesker og måltider – samfundsvidenskabelige perspektiver der er en kritik af den danske ammepolitik. Redaktionen på Flaskebarn.dk har kopieret nogle få af hendes centrale synspunkter ud fra en lang og dybdegående artikel, men opfordrer læseren til at læse artiklen i sin fulde længde andet steds.

Privat aktivitet og stor offentlig interesse - et dilemma

Den store offentlige interesse i en meget privat og intim aktivitet i den måske tætteste menneskelige relation overhovedet, er en speciel kombination, der giver anledning til en række komplicerede problemstillinger. Når information og opfordringer fra officielle sundhedsmyndigheder til mødrene går på, at modermælk de første måneder (ofte angives seks måneder) er bedst for barnet, lægges der samtidigt et selvfølgeligt, underforstået pres på kvinden om at amme. Generelt tages der ikke hensyn til kvindens indstilling til og oplevelse af amning. Derfor stilles en række kvinder i det dilemma, at de på den ene side vil gøre det bedste for deres barn (give det modermælk), men på den anden side kan have ubehag, ulyst, modvilje, usikkerhed ved selve ammeprocessen eller føle sig provokeret af den

Professionelle må have indsigt, takt og psykologisk indlevelse

Oplysning, støtte og holdningerne fra de mange professionelle, der omgiver det nyfødte barn og dets forældre, får på mange måder en overordentlig stor betydning for den enkelte "nyblevne" familie", og støtte til spædbarnsforældre er derfor en opgave for sundhedsområdet, der kræver indsigt, takt og psykologisk indlevelse".

Derfor rammer det nybagte mødre så hårdt

Hanne Munck skriver endvidere "at indsigt i kvindens specielle følsomhed og sårbarhed i det tidlige moderskab er nødvendig for at forstå, at selv tilsyneladende (fra en ydre rationel betragtning) små vanskeligheder og oplevede problemer kan få en langt større og mere vedvarende betydning for hendes nystartede relation til barnet, end man tidligere har været opmærksom på. De er en indsigt, der stadig må erindres om, når vi skal forstå, hvorfor det kan have så stor betydning, hvad en nybleven mor bliver udsat for med hensyn til sit barn, på hvilken måde hun opfatter råd og vejledning, og hvorfor det spiller så stor en rolle, at hun kan føle sig tryk og får omsorg nok.

Amning, og især hvorledes den foregår den allerførste tid, er en særlig sårbar aktivitet, fordi man og fødeindtag helt umiddelbart opleves tæt knyttet sammen med barnets overlevelse – også selv om denne ud fra en rationel betragtning ikke er truet. Hvad der sker i og omkring denne tidlige relation har stor virkning her og nu på grund af moderens følsomhed og åbenhed. På godt og ondt får det ofte en selvforstærkende virkning. Oplevelse af styrke og glæde fører til mere tillid til egen og barnets fungeren; og oplevelse af nederlag og fiasko accelererer følelsen af uduelighed og utilstrækkelighed".

Amme-entusiasme – den ultimate krænkelse af en mor

"Amme-entusiasme" fra professionel side synes ikke mindsket. Der er en generel tendens til, at mødre på mange fødeafdelinger end ikke bliver spurgt, om de ønsker/har tænkt sig at amme, I stedet bliver de udsat for, hvad Winnicott allerede i

50érne kaldte "den ultimative krænkelse – nemlig, at en autoritet over for en mor, der i øvrigt ofte ønsker at amme, og som naturligt forventer det, udtrykker, at hun også skal amme sit barn" Der er vanskeligt at begribe, hvad der afholder professionelle fra at nærme sig den enkelte mor med en spørgende holdning. De mødre (statistikken siger mere end 90 %), der aldrig har tænkt sig andet end at amme, kan kun føle sig godt behandlet, hvis de bliver spurgt, og de har tænkt sig at amme. Og blandt de mødre, der af forskellige grunde ikke ønsker at amme, vil der kunne være nogle, der har brug for at tale om det. Denne mulighed er reelt ikke til stede, hvis de ikke bliver spurgt, om de vil amme. Sandsynligheden for, at de selv tilkendegiver det, hvis de ikke ønsker at amme, bliver mindre, hvis de ikke kan føle sig sikre på en respektfuld og ikke-moraliserende holdning.

WHO's "ti bud" for spædbarnsvenlighed er utidssvarende

Denne kritik får Hanne Munck til at se nærmere på de retningslinjer som WHO har udgivet og som Sundhedsstyrelsen tilslutter sig med ti punkter, som skal "fremme og sikre", at rutiner på afdelinger ikke hæmmer en hensigtsmæssig ammeproces og Hanne Munck konstaterer at "En åben og spørgende holdning til kvinden ikke er en del af disse 10 punkter" konstaterer hun og fortsætter...

" I dag ville det være mere tidssvarende at foreslå, at der skal vises omsorg over for moderen, tages hensyn til moderens ønsker, og at moderen skal spørges, om hun vil amme – om hun vil have, at hendes barn skal have en sut etc. Hele stilen og sprogbrugen i WHO's ti bud er krænkende set fra denne synsvinkel.

Det er nemt at forestille sig, hvilket pres den enkelte mor kan føle, hvis hendes ønsker – som hun måske gerne vil have professionel hjælp til at udføre på bedste vis – ikke respekteres, fordi de ikke er i overensstemmelse med god ammepraksis".

Hanne Munck slutter sin artikel af med dette advarende citat som er rettet mod sundhedspersonalet "*Vi ved ikke nøjagtigt, hvad der foregår mellem det nyfødte barn og dets moder i den første tid, og vi kommer nok aldrig til helt at forstå det. Men det er i hvert fald ikke vores opgave at ødelægge det.*"

Sammendraget er lavet af Flaskebarn.dk og stammer fra Hanne Munchs bog Mad, mennesker og måltider – samfundsvidenskabelige perspektiver.
Redigeret af Lotte Holm. Udgivet af forlaget Munksgaard Danmark.